

Körbe zárt látomás

Kerekes Gyöngyi spirituális kertjei

HORVÁTH GIZELLA

Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad, 2019. XI. 20. – XII. 4.

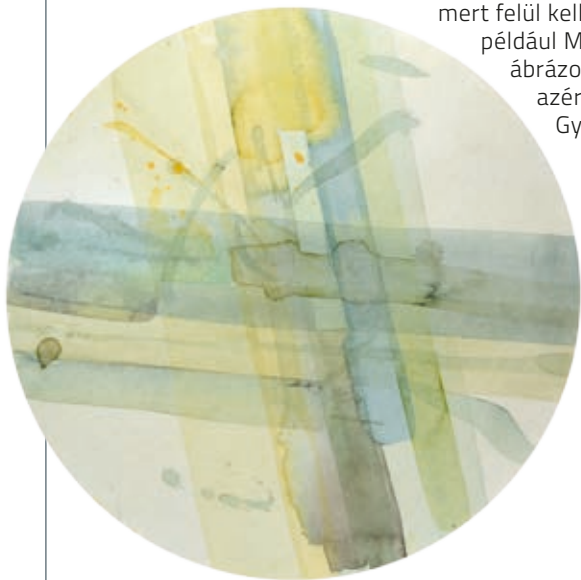
Az utóbbi száz évben, miközben a környezetünk esztétizálódott, és elvárjuk, hogy minden esztétikus és szép legyen a gyógyszerklámtól a szemeteskosárig, valahogy éppen a művészetben halványult el a szép. Az az esztétikai kategória, amely több évszázadig a „szépművészetek” lényegét alkotta, mintha kipenderült volna a középpontból. A kortárs művészetben sokkal több érdekes, izgalmas, sokkoló, szokatlan mű van, mint *szép* műalkotás. Viszont ha lenne egy kiállítás a szép, derűs művek számára, Kerekes Gyöngyi munkáinak mindenképpen ott volna a helye.

Egy ilyen imaginárius kiállítás veszélyes vállalkozás lenne: ami szép, derűs, egyben unalmas is lehet. Kerekes Gyöngyi munkái szépek, derűsek, de nem problémamentesek. A feszültség, ami élteti a munkákat, abból adódik, hogy a művész egy végtelen, tehát lehetetlen feladatra vállalkozott: Isten arcának megjelenítésére.

A feladat nem azért lehetetlen, mert felül kellene múlnia például Michelangelo ábrázolását, hanem azért, mert Kerekes Gyöngyi egy elvont



KEREKES GYÖNGYI: *Spirituális kertek 4.*, 2000, színes tus, papír, ø 50 cm



KEREKES GYÖNGYI: *Spirituális kertek 15.*, 1999, színes tus, papír, ø 30 cm

istenfogalommal dolgozik, egy filozofikus, absztrakt és egyetemes istenfogalommal, egy olyan szellemi hatalommal, ami cselekszik, de nem jelenik meg. Hatását meg lehet tapasztalni, létét el lehet gondolni, de nem látható, mert nem test, hanem tiszta szellem.

Kerekes Gyöngyi munkássága istenkeresés és az útközben tapasztalt élmények, gondolatok objektíválása képek formájában. A képek derűsek, mert meleg hit élteti őket, és az az alapvető meggyőződés, hogy a világ jól van. És mégis nyugtalanítóak, mert több van belőlük: ha Istennek több arca lehetséges, ez azt jelenti, hogy nem találtuk meg az igazit, és – mivel tiszta szellem – nem is fogjuk. Innen a további alkotás kényszere és öröme.

Bár a transzcendencia közelsége motiválja, Kerekes Gyöngyi az általa tapasztaltat vetíti vászonra. A tapasztalás körét két irány határozza meg: a



KEREKES GYÖNGYI: *Írisz*, akvarell, papír, ø 50 cm

természet mint a transzcendencia itthonléte és a női lét mint a személyes történések kerete. A növények, a falevél sok formában jelent meg munkáiban az évek során: performansz kellékeként, szóttesként, installációként, fotóként, részletrajzként és elvont formaként. A levél reprezentációja megunhatatlan – nincs két egyforma levél, mondta Leibniz. A levél talán a legszerényebb megjelenési formája a spirituális elvnek, ahol már van élet, de még nincs küzdelem, erőszak, a másik elpusztítása. A levél esetében még az elmúlás is gyönyörű: nincs görcs, nincs haláltusa, csak a színek pompája.

A virágok közül a művész visszatérő témája az írisz (más néven nőzirom). Ennek reprezentálása lehetőséget ad azon tulajdonságok megjelenítésére, amelyeket

a nőiséghez kapcsolunk: érzékenység, gyengédség, finom rezdülések, törekenység. Nem véletlen, hogy az utóbbi években sokszor lemondott a képnek arról a négyszögű formájáról, ami a kerettel együtt mintha kikerülhetetlenül hozzátartozna a festmény fogalmához, és nekilátott a négyszög körkörösítéséhez. A kör a tökéletes forma: milyen legyen magának a tökéletességnek a számunkra felvillanó arca, ha nem egy körbe zárható látomás? Ami emberivé teszi a látomást, az abból adódik, hogy a tökéletes körökben szeszélyes formák és színek úsznak, sok példányban, többszörösen. Ami tökéletes, az egy és örök. Ami sokszoros, az tökéletlen és mulandó.